

פוליטיקלי קורקט ומרחב בטוח:

מטרות:

1. להנכיח את המושג 'מרחב בטוח' כערך מרכזי ואבן יסוד לקיום הקבוצה.
2. לאתגר את התפישה של החניכים. ות כלפי המושג מרחב בטוח וכלפי שיח שמאופיין בתקינות פוליטית.
3. לנסות לחלץ ביחד עמדה על אופיו של המרחב הקבוצתי, שמתמודדת עם המתח בין הרצון לקיים מרחב בטוח לבין המציאות שהולמת בנו.

מהלך:

1. סבב מה ניש?
2. משחק פתיחה
3. **קוראות** את הטקסט מתוך "אישה אינה נולדת פמיניסטית" (נספח א')

דיון בהמשכים:

- **פסקה א':** מה הכוונה "הדרך היחידה לקיים מרחב בטוח באמת היא להדיר כמעט את כל הנשים ממנו"? מרחב בטוח פמיניסטי צריך להיות פתוח לכל הנשים, לא? מה הקונפליקט שהכותבת מתארת פה?
- **פסקה ב':** מה זה פמיניזם מטונף? האם אתן פמיניסטיות מטונפות? מה זה אומר? איך אפשר להאמין ברעיון מסוים (לדוגמה פרו-להט"ב) ולהיות מטונפת? תנו דוגמאות.
- **פסקה ג':** זה בכלל נתן לבחירתנו- להתלכלך או לא? המציאות כופה את זה עלינו? זה מעציב אתכן? יכול להיות שזה דווקא עדיף?

קוראות את הפסקה האחרונה שמגדירה בצורה יותר קונקרטיה מה זה מרחב בטוח.

4. **צופות** בפרק של סאות'פרק (עונה 19 פרק 5)- מרחב בטוח

תולות A3 של מילות השיר "המרחב הבטוח שלי"

דיון לאחר הצפייה:

- סבבה אז הסכמנו שבשביל ליצור מרחב בטוח צריך להתלכלך ולהכיר בפגמי המציאות שמשפיעים על כולנו, אבל האם מרחב בטוח הוא לא שיקרי? במובן שהוא רק ניסיון להתעלם מהמציאות?
- גם אם מרחב בטוח הוא חשוב ואמיתי, מה זה עושה לכן שאתן באות לאיגי ויש פה מרחב בטוח אבל אז חוזרות לבי"ס/למשפחה/לחברים וזה לא ככה? זה לא מקשה עליכן? לא גורם לכן להרגיש שמה שקורה פה מנותק?
- הפרק עוסק הרבה במושג **פוליטיקלי קורקט/תקינות פוליטית**. מה אתן חושבות על זה? איך אתן מדברות, מתנהגות ביום-יום?
- אז מה לעשות בתכל'ס? מה מותר ומה אסור?

5. **קוראות** את הכתבה 59 משפטים שאסור יותר להגיד

דיון:

- אז מותר לצחוק עלינו? מותר לנו לצחוק על עצמנו? מתי מותר לנו לצחוק על אחרים?
- להיות תקינה פוליטית זה להיות מוסרית יותר? אם לא, אז מה זה להיות מוסרית יותר?
- אז מה עמק השווה בעצם בין להיות פוליטיקלי-קוקרט לבין להיות נאמנה למציאות? ← איך אתן רוצות שזה יהיה כאן בקבוצה?

6. פתקים של "מותר" ו"אסור"-

כל חניכה מקבלת פתקים ב-2 צבעים. על אחד רושמות משהו שהייתי רוצה שיהיה מותר שיתרחש במרחב הקבוצתי, על הפתק השני משהו שלא הייתי רוצה שיהיה במרחב הקבוצתי. הפתקים הם אנונימיים לחלוטין.

מקריאות את מה שהחניכות כתבו. **שואלות** האם היו דברים שלא הסכמתן איתם.

7. סיכום

8. אישי- כללי

מתוך "אישה אינה נולדת פמיניסטית":

אחד הרעיונות שחוזרים בתוך הקהילה הפמיניסטית הוא הרעיון של מרחב בטוח. מתוך הכרה בכך שהעולם הלא-שפוי שבו אנו חיות חובט בנו ללא הרף ושולל מאיתנו את הסובייקטיביות שלנו ואת הקהילה הנשית שלנו, אנחנו מנסות ליצור חללים קטנים של מרחב עם אופי אחר. חללים שבהם א/נשים לא יחוו אלימות והטרדה. במובן מסוים, הצורך במרחב בטוח יכול ליצר סתירה פנימית אינהרנטית. הדרך היחידה לקיים מרחב בטוח באמת, שחף לחלוטין מכל ביטוי שעלול לשאת בחובו מטען פוגעני היא להדיר כמעט את כל הנשים מהמרחב הזה, שכן כולנו נמצאות במובן זה או אחר בשלבים שונים של התפתחות פמיניסטית, רובנו ברמות מודעות שונות לגבי השאלה 'מה פוגעני', וחלקנו גם מבינות את המושג בדרכים שונות. בהתחשב בעובדה שהדרישה הזו להדרה, להסרה מהמרחב של מי שמדברת באופן פוגעני מהווה במובן מסוים פגיעה בה, על ידי הביקורת, על ידי ההוצאה שלה וההוקעה שלה כלא לגיטימית, באופן אבסורדי שמירה אדוקה מדי של אחת על המרחב הבטוח שלה, מהווה פגיעה משמעותית למדי במרחב הבטוח של האחרת.

מעבר לכך, נראה שהיכולת היחידה של חלק מהנשים להתפתח מבחינה פמיניסטית היא דרך טעויות ותיקונים, למידה וחוויה משותפת. אנחנו לא נולדות פמיניסטיות, אנחנו הופכות לכאלה.

חלק מהכותבות על פמיניזם מתארות את התודעה הפמיניסטית כסוג של סולם, שאת מתקדמת בו ורוכשת עוד כלים מחשבתיים ופוליטיים ועוד צורות ניתוח עם הזמן. אני דווקא לא חושבת שדימוי הסולם תקף כאן, אבל גם אם נאמץ את הדימוי הזה נראה לי שחשוב לומר שמי שסיימה לטפס על הסולם שלה והגיעה לתודעה פמיניסטית משוכללת, ביקורתית ורהוטה, לא מוכרחה לבעוט את הסולם (ואת כל מי שעליו) רק בגלל שהיא כבר לא שם.

המרחב הבטוח, כפי שאני מנסה לשאוף אליו כאן, הוא לא מרחב שמטוהר מהרוע והעוולות של העולם, אלא מרחב שמתקיים בו פמיניזם מטונף, שמזוהם מכל עבר בעולם הנורא שממנו, ואל תזכור, הוא נוצר. וגם אם לא להיות מטונפות מתוך בחירה, להיות מתוך הכרה.

אנחנו תוצר של החיים שלנו. אני – תוצר של החיים שלי, והחיים שלי לא היו סטריליים בשום צורה. אני גדלתי בעולם מטונף ומלוכלך מפטריארכיה וניצול ושוביניזם. הפטריארכיה והשוביניזם והסקסיזם האלו הם חלק מהחומרים שמהם אני מורכבת. זו הנוסטלגיה שלי והסדרות שאני אוהבת והשירים ששמעתי כילדה. השאיפה למרחב בטוח בו אף אחד מהדברים האלו לא מתקיים במובן מסוים דורשת מאיתנו להשאיר חלק מאיתנו בחוץ.

השאיפה שלנו לא צריכה להיות למרחבים סטריליים, אלא להכרה בפמיניזם מטונף. פמיניזם מטונף, מלא בגזענות, וסקסיזם וטעויות, כי אלו החומרים שאנחנו מורכבות מהם. לא מטונף מתוך בחירה, אבל מתוך הכרה שזו המציאות. שנועדנו לטעות, ואנחנו עוד נטעה. המון המון פעמים.

המרחב הבטוח שלי הוא מרחב שבו כולן מסכימות לנסות שלא להיות אלימות אחת כלפי השניה, ומכירות בכך שהאלימות לא תמיד נעשית באופן מודע. הוא מרחב שבו כשכן מתרחשת אלימות אף אחת לא מנסה לטעון שהאלימות לא קיימת, וכשהיא מתרחשת – הבחירה באמון היא בחירה לנקות יחד, לפרק וללמוד. מרחב בטוח צריך להיות גם מרחב שבו יש מקום לטעות, למגוון, למרחבים של דמיון ושונות, לאמון, ולאכפתיות עמוקה.

14.12.2012

מתוך הבלוג: [ראומה] בלוג עם תודעה.

כולם אוהבים אותי וחושבים שאני נהדר- במרחב הבטוח שלי

אנשים לא שופטים אותי ושונאים לא שונאים- במרחב הבטוח שלי

חלונות מוגנים מבריונים ודלתות מוגנות מטרולים

יש כאן רק אדיבות.

אולי תקראו לי נקבה,

אבל לא אשמע אתכם- במרחב הבטוח שלי

אם אתה לא אוהב אותי- אתה לא מורשה במרחב הבטוח שלי

תסתכל ותראה שיש קהל מאוד מובחר- במרחב הבטוח שלי

אנשים שתומכים בי מתערבבים עם עוד כאלו שתומכים בי ואומרים דברים יפים,

קשתות בעננים סביבי ואין כל בושה- במרחב הבטוח שלי

אני מתכוון למוטט את המרחב הבטוח שלכם

לבנה אחר לבנה אנתץ אותן בהנאה

מה? מי זה?

לא תוכלו למנוע ממני מלהיכנס

אני קר ואני נוקשה ושמי הוא המציאות!

אוי לא! לא המציאות, שמישהו יעצור אותו!

לא תוכל להרוס את חיינו מציאות

המרחב הבטוח שלנו ירחיק אותך

אנחנו יכולים להתמודד כמעט עם כל דבר

אבל את המציאות אנחנו לא צריכים

חלונות מוגנים מבריונים ודלתות מוגנות מטרולים

המרחב הבטוח שלי

59 משפטים שאסור יותר להגיד

כולם כבר יודעים שאסור להגיד "מנשקי קמעות", "לובשי טרנינגים" ו"עבודה ערבית", אבל מה עם "ארץ ישראל הישנה והטובה", "חגיגה של בשרים" ו"בתיאבון, חמודה"?

המדריך המלא לפוליטיקלי קורקט החדש

נטע חוטר | מגזין |mako| פורסם 15/07/15 16:13

כמה אנשים תקינים פוליטית צריך בשביל להחליף נורה? אף אחד, אין לנו זכות לכפות שום דבר על הנורה וגם לא לספר בדיחות נורה. אם אתם מסתובבים לאחרונה בעולם בתחושה שאי אפשר להגיד יותר כלום, הגעתם למקום הנכון. כלומר זה שיכתבו בו המילים הלא פוליטיקלי קורקטיות - "כושים", "נכים" ו"כוסית" (על ידי אדם שהוא לא אף אחד מהשלושה), וכל זה על מנת לבחון איפה אנחנו עומדים בכל נושא השפה-מציאות, והאם השתנה משהו בעולם הזה מאז שאסור להגיד יותר כושים

לפני מספר שבועות הופיע ג'רי סיינפלד בתכנית אירוח ואמר שכל נושא התקינות הפוליטית הפך כבר ל"קרייזי". לדבריו אנשים, במיוחד צעירים, לקחו את הפי.סי לקיצוניות גדולה מדי. לפני חודש נטען בכתבה ב"גרדיאן" שאיימי שומר - אחת הקומיקאיות המעולות של השנים האחרונות - [מגזימה עם בדיחות גזעניות](#) - היא התנצלה והבטיחה לא לספר אותן יותר. גם [מערכון של לואי סי.קיי על גזענות](#) נתקל בתגובות דומות וכריס רוק הודיע [שיפסיק להופיע בקולג'ים כי הם נעלבים מכל דבר](#). קומיקאים אמורים לשנות את המציאות דרך הומור ודרך אבחנות על החברה שאמורות להיות משוחררות מכבלי התקינות הפוליטית. כשמתחילים לצנזר גם אותם, יכול להיות שבאמת קצת הגזמנו.

התקינות הפוליטית נולדה מתוך מחשבה שהשיח יכול לעצב ולשנות את המציאות החברתית. לא בטוח שזה עבד. אמנם כבר די הרבה שנים לא מקובל להגיד בארה"ב את המילה "ניגר", אבל השחורים הם עדיין אלו שחוטפים מכות מהשוטרים, באמת משנה אם קוראים להם ניגרז או אפריקאים אמריקאים? **מתנגדי** הפוליטיקלי קורקט טוענים שמדובר בצביעות, עיוות מציאות וסתירה של עקרונות חופש הביטוי. **תומכיו** טוענים שגם אם השינוי איטי עדיין יש הרבה יותר מודעות היום, ולא יקרה שום דבר רע אם מישהו יחשוב פעמיים על כל דבר שיוצא לו מהפה. רובנו נמצאים איפשהו באמצע. בין מבוכה מהגזענות של סבא וסבתא שלנו לבין התבוננות באנשים בני 22 שמזדעזעים מקליפ של ריהאנה, או מבדיחות על שרה נתניהו (כי זה לא פמיניסטי? באיזה יקום היא נחשבת לאוכלוסיה מוחלשת?) ותהיה האם מדובר בדור צדקני ושמרני במיוחד או שאנחנו אלו שהזדקנו.

האם התקינות הפוליטית הלכה רחוק מדי? אין ספק שהתבטאויות כמו **"הסרטן"** של מירי רגב ו**"לובשי הטרינינגים"** של פרידן הן בעייתיות, לא משנה באיזו תקופה, אבל האם **"הסרטן של האישה שהולכת ברחובות ניו יורק"** והפך ליוראלי, כלל באמת כל כך הרבה הטרדות מיניות? ומתי כל העסק הופך מניסיון לתקן את העולם לסתם סתימת פיות, לשמרנות ולתירוץ להדלקת הלפידים? והאם מלבד התחושה שכבר אסור לנו להגיד כלום, ניכר גם איזשהו שינוי במציאות עצמה שמנסים לשנות? כנראה שאף אחד לא באמת יודע, אבל בואו ננסה לעשות קצת סדר בג'ונגל התקינות הפוליטית ולהבין איך שורדים אותו בלי לאבד את היכולת לחשוב באופן עצמאי.

הומואים, לסביות וטרנסג'נדרים

ביטויים בעייתיים:

36. קוקסינל, מתרומם, נושך כריות, מפליץ קוטג', מתחנגל.
37. "אתה אקטיבי או פסיבי?". בואו לא נרגיש יותר מדי נוח.
38. "עשית ניתוח?", "מה יש לך שם למטה?", "לאיזה שירותים אתה נכנס?", "איך אתה עושה קס?". התשובה היחידה לשאלות האלה היא – זה לא עניינכם, תתאפקו.

עדיין בשימוש, אבל אתם מבינים לאן זה הולך:

39. "אני מכיר הומו אחד, אולי נשדך ביניכם?". כי צריך רק מכה משותף אחד.
40. "הוא דווקא גבר גבר". מעדות ה"דווקא לא נראה" הפוגעניות תמיד.
41. "צבעוני", "ססגוני", "רגיש", "מעריץ נשים". הבנו.
42. "ניסית פעם להיות עם אישה? אז איך אתה יודע?". ניסית פעם להיות עם גבר? אז איך אתה יודע?
43. לדבר להומו בלשון נקבה. בואו לא.
44. לשאול לסבית מי האבא של הילד שלה. כנ"ל.

מבחן המציאות: הלהט"בים הם קבוצה חזקה, מותר להם להתחתן בכל מדינות ארה"ב ויש להם מצעדי גאווה ואת קייטלין ג'נר וסתיו סטרשקו. מצד שני יש את רוסיה, בצלאל סמוטריץ' ולפי הערכות 41% מהטרנסג'נדרים מנסים בשלב זה או אחר בחייהם להתאבד. ומבחינת פוליטיקלי קורקט? תראו, עדיף לא להסתבך. תתבלבל בין טרנסקסואל לטרנסג'נדר וישר חצי פייסבוק על הראש שלך. מאמן ב"הולמס פלייס" [שהתבטא נגד גייז](#) הצליח להרתח את הקהילה, [דבריו של נירו לוי על משפחות חד מיניות](#) ושלעירית לינור על טרנסג'נדרים לא עברו בשקט ופיגוע הפייסבוק על הוול של נפתלי בנט [שזכה לאלפי תגובות עם תמונה מהסרט "יוסי וג'אגר"](#) היה אחד הרגעים הכי יפים ברשת. מצד שני, יש תחושה שכל דעה שלא תומכת מאה אחוז בקהילה תוציא אותך הומופוב ותוביל לאזורי שיח מאוד מיליטנטיים, גם בנושאים לגיטימיים לגמרי שראויים לדיון, כמו פונדקאות.